

LANDSKAB

NR 6 2019 100. ÅRGANG S. 165-200

Horisont • Tilgange til kystudvikling •

Biologisk kystsikring • Over daglig vande

• Det våde Danmark • Ørehalen – et blødt

forsvar til København • Vil vi mures inde?

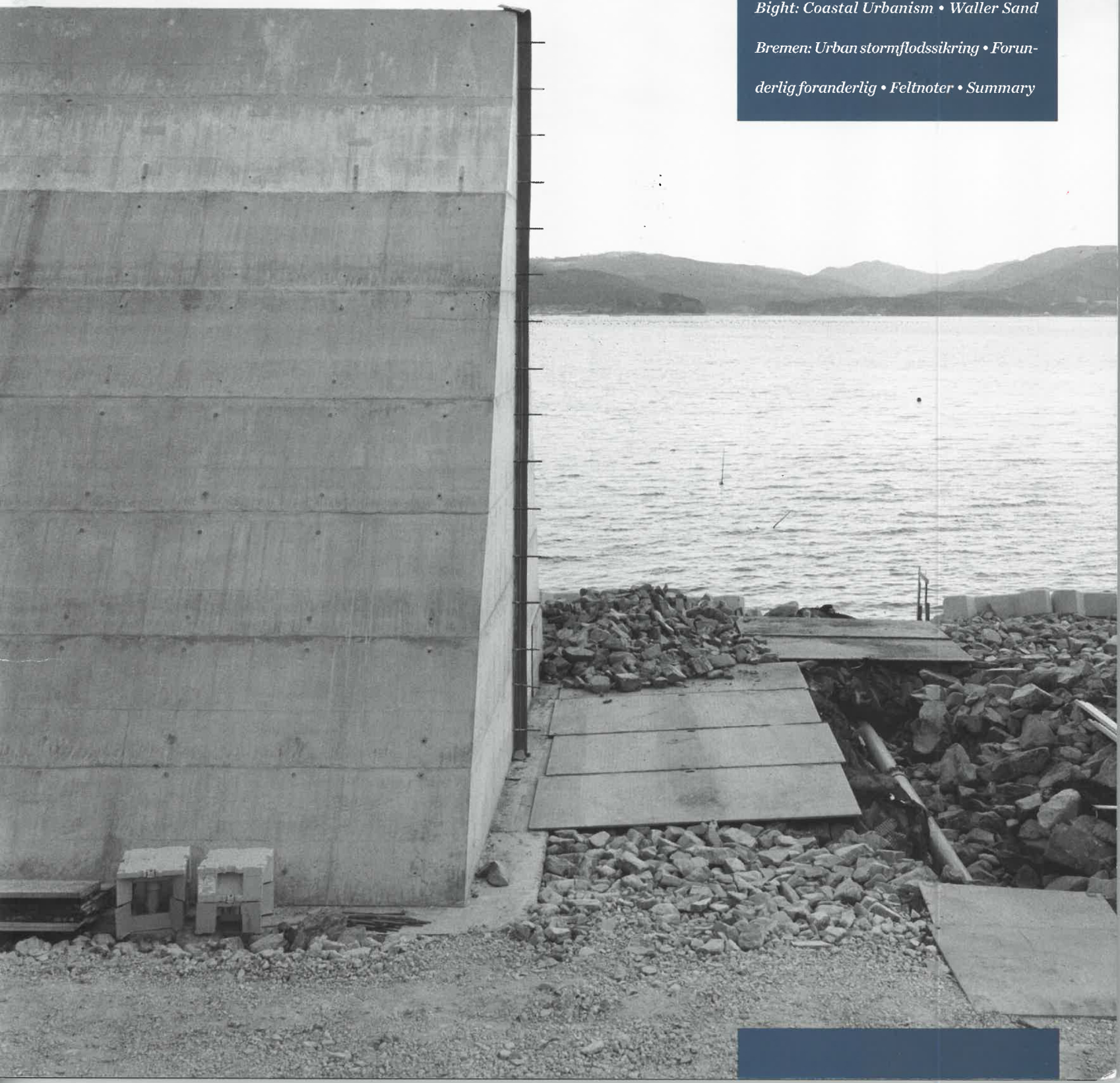
• Kan man sikre en kyst? Og hvor er kyst-

linjen henne? • Havnebyen Hamborg • The

Bight: Coastal Urbanism • Waller Sand

Bremen: Urban stormflodssikring • Forun-

derlig foranderlig • Feltnoter • Summary

WALLER SAND BREMEN: URBAN STORMFLODSSIKRING

Steffan Robel og Lola Meyer

Waller Sand Bremen, Bremen

Realiseret: 2019

Bygherre: WFB Wirtschaftsförderung Bremen GmbH

Landskabarkitekter: A24 Landschaft

Partnere: SWECO GmbH, bremenports GmbH & Co. KG

Fotos: Hans Joostens

På grund af klimaforandringerne er beskyttelse mod oversvømmelse en nødvendig del af byudviklingen i det 21. århundrede. Samtidig rummer beliggenhed ved vandet et landskabeligt potentiale for byboere og øger muligheden for naturoplevelser i urbane omgivelser.

Det nye parkanlæg Waller Sand i Bremen i Nordtyskland viser, hvordan kystsikringens komplekse, tekniske krav kan forbindes med landskabsarkitektonisk kvalitet. Her er et multianvendeligt, naturskønt og særegent offentligt rum opstået i den fortættede storby.

I Bremen er ca. 86% af byen udsat for risiko for højvande. På en landtunge vest for centrum, i den tidligere industri- og erhvervs-havn, er et af Europas største udviklingsprojekter ved at blive realiseret: Überseestadt. Det nye, blandede 300 ha store kvarter skal

huse over 6.000 beboere og 17.000 arbejdspladser. Byen tilstræber en tidssvarende, integreret og bæredygtig kystsikring, som ikke kun opfylder de tekniske krav, men samtidig skaber et nyt, særligt friareal med merværdi for hele Bremen.

Floden Weser er Bremens livsåre. Hansestadens havne er grundlag for en lang handels- og erhvervstradition og stadig i dag betydningsfulde for byens identitet. Rundt om havnebassinet manifesterer Bremens industrihistorie sig. Weserflodens tidevand er med en variation på op til fire meter det højeste i den nordtyske bugt, dertil kommer klimaforandringerne forventede følger. Generalplanen for kystsikring har derfor fastsat en nødvendig tilpasning af digeanlæggene på yderligere én meter.

Digebyggeri bliver til byrum

Parkanlægget Waller Sand afrunder som en krone det nye kvarters yderste nordvestlige punkt mellem byen og havnebassinet. I stedet for det traditionelle funktionelle stendige er der her blevet udviklet et mødested. Gennem landvinding er der blevet skabt en ny park, som forbinder byen med vandet. For at opnå digeanlæggets krævede højde blev der opført en spunsvæg, hvis øverste, synlige del er blevet udformet som en bænke, der indrammer området. Således danner bænken både en konstruktiv del af kystsikringen og en arkitektonisk del af landskabet. På bysiden løber den som en rygsøjle langs den tilstødende boulevard.

Bystrand

Foran spunsvæggen er der blevet hældt en sandflade ud, som svækker bølgeslaget. Ud af denne former der sig en strandpark med fyrretræer og marehalm. Mellem by- og vandkanten skaber stranden en blød, atmosfærisk kontrast til de industrielt prægede omgivelser. Den 3 ha store, åbne flade sammenfletter de omkringliggende bydele og fungerer med sine talrige fritidsaktiviteter som en magnet for hele byen. Mod vandet afrundes sandfladen af en barrierefri promenade, som gør det muligt at opleve Weserfloden og havnebassinet på nært hold.

Urbant vildnis

Som en modpol til det tørre, maritime klitlandskab vokser sydmolens urbane vildnis. Her er frø blevet udvundet på stedet og suppleret af stedstypiske planter og blomster. Udvildelsen af den specielle, eksisterende spontanvegetation med hjemmehørende planter på det nedlagte jernbanespor betoner og isenesætter det selvgroede landskab. Desuden er arealet omkring det fredede fyrtårn blevet varsomt renoveret og tilgængeligheden forbedret med en befæstet sti. En træække fortsætter plantetemaet og flankerer stien. Endelig er pladsen på den yderste spids ved fyrtårnet blevet forsynet med en stor, robust siddeskulptur af genanvendte træbjælker.

Multifunktionel kystsikring

Vi har brug for en ny vision for kystsikringen: Waller Sand Bremen viser, hvordan digeinfrastukturer kan leve op til de tekniske krav og samtidig udvikles som multifunktionelt anvendelige, urbane elementer, der imødekommer nutidens offentlige byliv. Ved at tage havnens og naturrummets forhåndenværende, stedstypiske skala og materialitet op tilpasser det nye design sig det eksisterende landskabsbilledes dimensioner og stemning og fører industri- og naturlandskabets åbenhed og vidde videre i et mangfoldigt byrum.

Grænsefladen mellem flodrum og havneareal fortolkes som et kulturlandskab, der giver plads til fritidsaktiviteter og udligner de tilstødende bydeles mangel på friarealer. I modsætning til den tæt bebyggede nye Überseestadt danner Waller Sand en poetisk, landskabelig kulisse og muliggør adgangen til vandet. Dermed tydeliggør den urbane kystsikring, hvordan komplekse, tekniske infrastrukturer og bygningskultur af høj kvalitet kan udvikles som komplementære bestanddele af byrummet, der skaber byer, det er værd at leve i.

Steffan Robel og Lola Meyer, landskabsarkitekter, A24 Landschaft

